

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SKÄRASKOG I UPPVIDINGE KOMMUN

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL.....	4
1. Syftet med reservatet.....	5
2. Administrativa data.....	5
3. Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning.....	8
4. Områdets bevarandevärden.....	9
4.1. Natura 2000.....	9
4.2. Geovetenskapliga värden och förhållanden	9
4.3. Biologiska värden	9
4.4. Kulturhistoriska värden.....	10
4.5. Friluftsliv	10
4.6. Anläggningar.....	11
5. Genomförda inventeringar och dokumentation.....	12
PLANDEL	13
6. Skötselområden.....	13
6.1. Bevarandemål för hela området	13
6.2. Generella riktlinjer och åtgärder för hela området.....	13
6.3. Skötselområden.....	15
7. Jakt och fiske	25
8. Bränder, storm, översvämningar, insekts-/svampangrepp.....	25
9. Barnperspektivet	25
10. Utmärkning.....	25
11. Sammanfattning och prioritering av skötselåtgärder	26
12. Förvaltning, tillsyn och uppföljning.....	26
BILAGOR	26
2a. Skötselplanekarta	27

BESKRIVNINGSDDEL

Naturreservatet omfattar efter utökningen huvuddelen av den historiska inägomarken samt ett stycke mellanliggande utmark tillhörande de två byarna Hjärtaskog och Skäraskog.

I Hjärtaskog har huvuddelen av det område som nu skyddas övergått från ängsmark till lövskog, medan delar av odlingslandskapet i Skäraskog alltjämt brukas som äng och betesmark. I centrala Skäraskog ligger det befintliga naturreservatet på 0,8 hektar uppdelat på två slåtterängar.

Områdets högsta biologiska värden är koncentrerade till kärlväxtfloran med tillhörande insektsliv, samt till mossor och lavar knutna till äldre ädellövträd. Bland floravärdena märks en av länets starkaste lokaler för fältgentiana (EN), en endemisk färgvariant av orkidén Adam och Eva, brudsporre, slåtterfibbla (VU), slåttergubbe (VU), sommarfibbla (NT), svinrot (NT) och kattfot. Insektsfaunan innehåller både mindre och bredbrämad bastardsvärmare (NT), vaddsandbi och slåttergubbemal (VU), den senare en monofag art där både äggläggning och larvutveckling sker enbart på värdväxten slåttergubbe. Områdets många hamlingspåverkade träd hyser en rik kryptogamflora med bl.a. fyra arter blekspikar (samtliga rödlistade NT - EN), almlav (VU) och lunglav (NT). Även ängssvampsfloran innehåller ett flertal hotade arter, bl.a. svartnande narmusseron (EN), violett fingersvamp (VU), vridfingersvamp (VU), rodande lutvaxskivling och violett fingersvamp (VU).

Skötselåtgärderna i det utökade naturreservatet syftar till att bevara och restaurera områdets naturvärden för att på sikt skapa ett sammanhängande område där värdekärnorna befinner sig i kontakt med varandra och där arterna kan sprida sig inom området utan fragmenterande gränser. Reservatet ska på sikt också fungera som en spridningskälla för hotade arter till det omgivande landskapet.

I skötselplanen anges i förekommande fall rödlistekategori för arter som omfattas av Artdatabankens rödlista 2020. Den svenska rödlistan är ett mått på arters utdöenderisk i landet och kategorierna är följande:

NT = Nära hotad

VU = Sårbar

EN = Starkt hotad

CR = Akut hotad

Arter inom kategorierna VU, EN och CR omfattas av begreppet ”hotade”.

1. SYFTET MED RESERVATET

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och restaurera öppna och trädklädda ängs- och betesmarker och lövskogar så att de biologiska värdena knutna till såväl markflora som trädskikt bevaras och stärks,
- områdets skogar ska bevaras som, eller vid behov restaureras till, naturskogar med gamla träd och en varierad och flerskiktad struktur med god förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadier,
- det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet till naturupplevelser i ett artrikt och vackert kulturlandskap.

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som reglerar jord- och skogsbruk och olika typer av exploatering,
- områdets skogar i huvudsak får präglas av naturliga processer. Skogar påverkade av skogsbruk restaureras för att utvecklas mot naturskogar rika på lövträd, gran begränsas och livsmiljöer kan nyskapas för att gynna skyddsvärda växter och djur,
- lämpliga åtgärder för att främja upplevelsevärdena vidtas.

2. ADMINISTRATIVA DATA

Tabell 1. Administrativa data

Naturreservatets namn	Skäraskog	
NVR-id	2002552	
Län	Kronoberg	
Kommun	Uppvidinge	
Natura 2000-område	SE0320213 Skäraskog	
Distrikt	Lenhovda	
Gränser	Enligt karta, bilaga 1	
Lägesbeskrivning	7 km nordost om Lenhovda	
Centrumkoordinater	X: 521452, Y: 6323854	
Kartblad Index 100 km	63F	
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets ostdel	
Huvudsaklig objektkategori	O, Odlingslandskap med ängar och betesmarker	
IUCN-kategori	IV, Habitat/Artskyddsområde	
Fastigheter och ägarkategori	Hjärtaskog S:1	Naturvårdsverket
	Hjärtaskog 1:2	Naturvårdsverket
	Hjärtaskog 1:4	Privat
	Skäraskog 1:6	Privat
	Skäraskog 1:10	Privat
	Skäraskog 1:11	Privat
	Sävsjö 1:14	Privat
Servitut/rättigheter/	Marksamfälligheter	

samfälligheter Sakägare Areal Förvaltare	Skäraskog FS:1 <i>Fiske i Hjärtsjön och Skärsjön</i> Skäraskog 1:6, 1:11, Sävsjö 1:14 Hjärtaskog FS:1 <i>Fiske i Hjärtsjön</i> Hjärtaskog 1:2, 1:3 Hökhult s:3 <i>Vägar</i> Hökhult 4:4, 7:2, 7:3, 7:4, 7:5 <i>Gemensambetsanläggningar</i> Hökhult GA:4 <i>Vägar</i> Hökhults samhällsförening <i>Servitut</i> Officialservitut 0760-84/9.1 <i>Väg</i> Skäraskog 1:10, 1:11 Avtalsservitut 07-IM1-81/3964.1 <i>Kraftledning</i> E.on Elnät Sverige AB Officialservitut 07-80/433.1 <i>Brygga, badplats, båtplats</i> Stiftelsen Abenteuerlager E.v. Ledningsrätt 0760-05/21.1 <i>Starkström</i> E.on Elnät Sverige AB Enligt bilaga 6 Totalareal 65,9 ha, varav 51,9 ha land och 14 ha vatten Länsstyrelsen i Kronobergs län
--	--

Tabell 2. Naturtyper inom Natura 2000

Kod	Namn	Areal i ha
4030	Torra hedar	0,7
6270	Silikatgräsmarker	7
6410	Fuktängar	1,4
6510	Slätterängar i låglandet	1
6530	Lövängar	0,5
9070	Trädklädd betesmark	1,4
	Icke-natura naturtyp	9
Total skyddad areal:		21

Tabell 3. Prioriterade bevarandevärden

Typ	Värde
Naturtyper	Slätteräng, betesmark, ädellövskog
Strukturer	Artrika gräsmarker, gamla träd, multnande ved
Arter	Brudsporre, Adam och Eva, fältgentiana, slätterfibbla, slättergubbe, spindelört, blekspikar, almlav, lunglav, rodande lutvaxskivling, svartnande narmusseron, violett fingersvamp, vridfingersvamp, bastardsvärmare, slättergubbemal
Friluftsliv	Naturupplevelser i ett artrikt och vackert kulturlandskap

Tabell 4. Naturtyper enligt nuvarande förhållanden (KNAS) och enligt bevarandemålen.

Naturtyp	Areal enligt nuvarande förhållanden (ha)	Areal enligt bevarandemålen (ha)
Tallskog	2,0	0
Granskog	0,1	0
Barrblandskog	1,1	0
Lövblandad barrskog	7,0	0
Triviallövskog	5,2	0
Ädellövskog	6	6
Triviallövskog med ädellövinslag	8,2	9,7
Ungskogar inklusive hyggen	5,3	0
Övriga skogsimpediment	2,8	0
Odlad mark	7	0
Äng	1,3	1,8
Betesmark	2,8	34,3
Övrig öppen mark	3,1	0
Exploaterad mark	0,1	0,1
Sjöar och vattendrag	14	14
SUMMA	65,9	65,9
Varav produktiv skogsmark	34,7	

3. HISTORISK OCH NUVARANDE MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

Naturreservatet omfattar huvuddelen av den historiska inägomarken samt ett stycke mellanliggande utmark tillhörande de två byarna Hjärtaskog och Skäraskog. Historiskt sett har två gårdar funnits i Hjärtaskog och fyra i Skäraskog, tillsammans med ett soldattorp. De sju brukningsenheterna har tillhört Hökults by, belägen några kilometer sydost om reservatet.

Bebyggelsen i Skäraskogs by har genomgått stora förändringar och varit föremål för omfattande förflyttningar under 1800- och 1900-talen. Arbetet med att genomföra det laga skiftet i området pågick under hela 1830-talet med en mängd meningsskiljaktigheter gårdarna emellan noterade i Lantmäteriets arkiv. Av dagens tre gårdar inom inägomarken befinner sig två på den högst belägna punkten, längst norrut i byn, och en gård något längre söderut. Bykärnan före 1830-talet var istället koncentrerad ett stycke söder om dagens två norra gårdar, i den norra delen av det område som idag brukas som slätteräng (där delar under 1900-talet varit åkermark). Spåren av den tidigare bykärnan saknas numera i stort sett helt, däremot finns det i reservatets nordöstra del spår av flera husgrunder som varken härrör från 1830-talets bebyggelse eller sentida byggnader. Mest troligt representerar dessa lämningar bebyggelse som flyttades till platsen efter 1830-talet och som sedan övergivits.

Dagens byväg in i Skäraskog söderifrån ligger väster om den historiska sträckningen, vilken idag är övergiven. Spår av den gamla vägens stensättning finns bevarad längs flera delar. Den historiska åkermarken ligger i huvudsak koncentrerad längs bägge sidor av den tidigare byvägen, med en mängd stora rösen i åkermarken markerade på laga skifteskartan. Ett flertal av dessa stensamlingar har transporterats bort under senare tidsepoker och de åkrar som brukats under 1900-talets senare hälft består av relativt stora enheter.

Den historiska markanvändningens största påverkan på naturvärdena har varit kontinuiteten i skötseln på delar av slätterängarna, samt det bete som vidtagit på de delar av slätterängarna som inte längre sköts genom slätter. Under 1900-talet har betestrycket varierat kraftigt inom de delar av naturreservatet som inte sköts som slätteräng eller åkermark. I Hjärtaskog har i stort sett all mark som ingår i reservatet (förutom åkermarken) varit i kontinuerlig igenväxning under 1900-talet och består idag till större delen av lövskog. Även i Skäraskog finns igenväxning, men den är i huvudsak av senare snitt och flygfotot över området från 1957 visar ett i huvudsak öppet odlingslandskap med spridda träd och trädgrupper.

I områdets sydöstra del har våtmarkerna som tidigare brukades som slätterängar dikats och uppodlats för att sedan helt överges som jordbruksmark. Granabäcken, vilket är det vattendrag som mynnar i dessa våtmarker, är kraftigt påverkat i dess nedre del och ett djupt dike har gett den ett nytt utlopp i Hjärtsjön. Längs sin övre del är vattendraget i mindre utsträckning påverkat och bidrar till fina fuktängar på sin resa söderut genom inägomarken (se skötselplanekarta).

4. OMRÅDETS BEVARANDEVÄRDEN

4.1. NATURA 2000

Naturreservatet utgörs delvis av ett Natura 2000-område som klassas som typen SAC (=Special Areas of Conservation), d.v.s. för bevarande av livsmiljöer för växter och djur. I området finns arter och naturtyper som är listade i art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG) och i fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG). Sverige förbinder sig att skydda och vårda dessa områden så att en gynnsam bevarandestatus för områdets arter och naturtyper upprätthålls. En bevarandeplan för Natura 2000-området har upprättats och fastställts. Det främsta syftet med Natura 2000-området Skäraskog är att bibehålla och intensifiera hävden på ängs- och betesmarker så att den hävdgynnade floran och faunan kan bestå och utvecklas.

4.2. GEOVETENSKAPLIGA VÄRDEN OCH FÖRHÅLLANDEN

Berggrunden i området består av sura bergarter och ligger åtminstone 7 kilometer från någon av de kända större grönstensförekomster som präglar östra Uppvidinge kommun. Floran är dock tydligt grönstenspåverkad, vilket är ett återkommande fenomen hos flera av odlingslandskapen i närområdet. Södergående rörelser hos inlandsisen på platsen (vilka avsatt grönstensrika jordar söder om sådan berggrund) är mest troligt orsaken till detta. Naturreservatet är beläget i en sydvästsluttning ner mot Skärsjön och Hjärtsjön och på de högre liggande delarna går berget i dagen på ett flertal platser, vilket innebär tunna jordlager och magra växtförhållanden. Detta har förmodligen bidragit till att bibehålla arter som kattfot och fältgentiana i området, då de är arter känsliga för konkurrerande högvuxen, näringsgynnad vegetation.

4.3. BIOLOGISKA VÄRDEN

Odlingslandskapet i naturreservatet hyser en mycket rik biologisk mångfald inom flera artgrupper. Att det ursprungliga reservatet varit skyddat ända sedan 1959 innebär att hävden bibehållits på slätterängarna sedan den tid då betydligt större arealer i landskapet brukades genom lieslätter. Hällmarkerna och det överlag tunna jordtäcket i den norra delen av området bidrar till en rätt karg miljö som gynnar arter som kattfot, slättergubbe (VU), slätterfibbla (VU), klasefibbla (NT), spindelört (NT), månlåsbräken (NT) och backsmörblomma (NT), där den senare har en av sina få kvarvarande växtplatser i länet i just Skäraskog. På platser med något större jorddjup växer fältgentiana (EN), sommarfibbla (NT) och Adam och Eva. I fuktigare partier längs Granebäcken finns orkidéerna brudsporre, fläcknycklar (samlingsnamn för Jungfru Marie nycklar och skogsnycklar), nattviol och grönvit nattviol.

Den rika kärlväxtfloran borgar för ett spännande insektsliv och i området hittas t.ex. slättergubbemal (VU), en monofag art där både äggläggning och larvutveckling sker enbart på värdväxten slättergubbe. Nattfjärilsfaunan (låt vara dagaktiva sådana) innehåller även mindre och bredbrämad bastardsvärmare. Bland solitära bin märks väddsandbi, vialsandbi och dess parasit vialgökbi.

Spindelörtskinnbagge har inventerats inom ramen för åtgärdsprogram för hotade arter och har inte hittats i Skäraskog trots förekomst av värdväxten.

Ängssvampfloran i de ogödslade gräsmarkerna omfattar följande kända rödlistade arter: svartnande narmusseron (EN), violett fingersvamp (VU), vridfingersvamp (VU), rodnande lutvaxskivling (VU), violett fingersvamp (VU), vridfingersvamp (VU), rökfingersvamp (NT), rosenfingersvamp (NT), lila vaxskivling (NT), scharlakansvaxskivling (NT), musseronvaxskivling (NT) och praktvaxskivling (NT).

Både i Skäraskog och Hjärtaskog finns många träd med spår av hamling och ask (EN) är ett karaktärsträd på den norra slätterängen i det befintliga reservatet medan lind dominerar den södra. I Skäraskog hamlas merparten av träden alltjämt, medan de i Hjärtaskog lämnats att tillväxa fritt från de tidigare hamlingspunkterna på stammarna. Många av de hamlade träden är mycket gamla och lavfloran är omfattande. Sydlig blekspik (EN), gulvit blekspik (VU), liten blekspik (VU) och rödbrun blekspik (NT) finns i Hjärtaskog tillsammans med almlav (VU), lunglav (NT) och signalarterna gulnål, barkkornlav, havstulpanlav, bårdlav och korallblylav. I Skäraskog finns de rödlistade arterna brunskaftad blekspik (VU), gulvit blekspik (VU), almlav (VU), lunglav (NT), samt signalarterna grå punktlav, lönnlav, vitskivlav, dvärgtufs och grynig filtlav på lönn och ask. Bland de epifytiska mossorna märks rikligt med fällmossa, samt de övriga signalarterna trädporcella och guldlockmossa.

4.4. KULTURHISTORISKA VÄRDEN

Naturreseptatet har brukats som jordbruksmark under mycket lång tid. I Skäraskogs åkermark hittades i början av 1900-talet en slipad yxa av grönsten och omkring 1940 en förhistorisk dolkspets av flinta. Stora delar av området består av fossil åkermark med ett stort antal röjningsrösen och ett tiotal oregelbundna parceller, vilka är rester efter äldre tids odlingsystem. Områdets långa historik som odlingslandskap och den obrutna kontinuiteten utgör tillsammans med dagens hävdade slätterängar ett mycket stort kulturhistoriskt värde. Floran i gräsmarken är tillsammans med de hamlade träden en kulturprodukt som även medför höga naturvärden.

På höjden norr om Hjärtaskog finns en vattenkälla, Tingskällan, varifrån vatten tidigare leddes ned till Hjärtaskog via en ränna av trä. Rester av en vägbank upp till källan är en registrerad fornlämning inom naturreseptatet. I den nordvästra delen av reservatet finns resterna av en tjärdal som är en registrerad fornlämning med beteckning RAÄ Lenhovda 238:1.

4.5. FRILUFTSLIV

4.5.1. Tillgänglighet

Området nås via bil och byn Skäraskog är skyltad från Hökhult i sydost. Närboende i Skäraskog når reservatet till fots. Befintliga strövstigar är överlag lättgångna, men inte tillgänglighetsanpassade.

4.5.2. Slitage och störningar

Flera känsliga miljöer i form av slätterängar finns i området. Vid parkeringsplatsen finns skyltning med information till besökare om hur de bör röra sig i området. Slätterängarna bör inte beträdas från maj till augusti. Sammantaget bedöms dock riskerna för slitage och störningar som relativt små och förhoppningen är att området ytterligare ska stärka sin attraktionskraft för besökare i och med utökningen.

4.6. ANLÄGGNINGAR

Naturreseptatet har parkeringsplats och strövstigar enligt positioner på beslutskartan (bilaga 1). Informationsskylt och rastplats finns vid parkeringsplatsen. På en udde ut i Hjärtsjön finns ett vindskydd där besökare kan övernatta. Intill infartsvägen till Skäraskog finns ett garage som fastighetsägaren har rätt att använda och underhålla. Vid Hjärtsjön och Skärsjön finns bryggor och grillplatser som fastighetsägarna har rätt att använda och underhålla. Bryggorna får vid behov ersättas med motsvarande anläggningar av liknande storlek.

5. GENOMFÖRDA INVENTERINGAR OCH DOKUMENTATION

- Christoffersson, John, 1976. *Beskrivning av odlingslandskapet vid Skäraskog, Uppvidinge kommun, Kronobergs län.*
- Edqvist, Margareta och Thomas Karlsson (red), 2007. *Smålands flora.*
- Lantmäterimyndigheternas arkiv, 1831. *Karta över inägorna till Skäraskog.* Akt nr 07-LEJ-50.
- Lantmäterimyndigheternas arkiv, 1831. *Karta över utägorna till Hökbults by samt hemmanen Hjärtaskog, Skäraskog och Warsryd.* Akt nr 07-LEJ-15.
- Lantmäteriet, 1950. *Ekonomiska kartan Bredbälla J133-5F5e52.*
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1989. *Kronobergs Natur. Naturvårdsprogram för Kronobergs län.* Områdesbeteckning: Skärsjön, 60 – 16.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1995. *Program för övervakning och uppföljning av biologisk mångfald i odlingslandskapet i Kronobergs län.*
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 1999. *Områden av riksintresse för naturvård i G län.* Områdesbeteckning: NRO07042.
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2002-pågående. *Ängs- och betesmarksinventeringen.*
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2004. *Basinventering av Natura 2000-områden.*
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2006. *Ängs- och hagmarker i Kronobergs län.*
- Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2009. *Fältgentiana i Kronobergs län.*
- Naturcentrum AB, 2001. *Askänget i naturreservatet Skäraskog – Lavfloran och den fortsatta skötseln.* Andreas Malmqvist.
- Naturvårdsverket, 1996. *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.*
- Naturvårdsverket, 2007. *Åtgärdsprogram för småfjärilar på slåtteräng 2007-2011.*
- Naturvårdsverket, 2011. *Åtgärdsprogram för spindelörtskinnbagge 2012-2016.*
- Riksantikvarieämbetets Fornsök, 2018.
<http://kulturarvsdata.se/raa/fmi/html/10073002190001>
<http://kulturarvsdata.se/raa/fmi/html/10073002150001>
<http://kulturarvsdata.se/raa/fmi/html/10073002200001>
<http://kulturarvsdata.se/raa/fmi/html/10073002380001>
<http://kulturarvsdata.se/raa/fmi/html/10073002920001>
<http://kulturarvsdata.se/raa/fmi/html/10073002180001>
<http://kulturarvsdata.se/raa/fmi/html/10073002860001>
- Skogsstyrelsen distrikt Kronoberg, 1998. *Nyckelbiotopsinventering.*
- Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). *Artportalen - rapportssystem för växter, djur och svampar.*

PLANDEL

6. SKÖTSELOMRÅDEN

Naturreseptatet är indelat i 6 skötselområden (i vissa fall med tillhörande delområden), se skötselplanekartan (bilaga 2a).

6.1. BEVARANDEMÅL FÖR HELA OMRÅDET

Arealen slåtteräng som hävdas genom slåtter ska bibehållas eller öka. Bete på betesmarker och slåtter med efterbete med nötkreatur på slåtterängar ska prägla gräsmarkerna.

Det ska finnas en variation av trädslag, trädålder, skiktning och olikformighet i träd- och buskskikt och det ska finnas gamla och grova lövträd, vidkroniga träd, hamlade träd, hålträd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier. Småskaliga naturliga processer som exempelvis trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka dynamik och struktur. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett inslag genom en mosaik av helt öppna respektive glest beskogade delar, samt bryn.

Igenväxningsvegetation ska inte förekomma i gräsmarker. Främmande eller invasiva arter ska inte finnas i området. Området ska ha en rik kryptogam- och kärlväxtflora med typiska arter för respektive naturtyp.

6.2. GENERELLA RIKTLINJER OCH ÅTGÄRDER FÖR HELA OMRÅDET

Tyngdpunkten i skötseln ligger på slåtter och bete, förutom i skötselområde 3 där lövskog är målet. Följande skötselåtgärder får utföras i hela området:

- slåtter, betesdrift och odling av ekologisk åker om inte fastighetsägaren själv utför detta, eller anlitar annan brukare,
- restaurering och skötsel av skog inbegripande röjning, gallring, sådd/plantering av naturligt förekommande träd och buskar samt frihuggning av träd
- tillskapande och utplacering av död ved (inkl. död ved från områden utanför reservatet), hamling, veteranisering, flytt av vindfällan,
- naturvårdsbränning i gräsmark,
- bekämpning av invasiva, främmande eller expansiva arter och, i gräsmarker, igenväxningsvegetation,
- uppsättning av fågel-, fladdermus- eller insektsholkar,
- utsättning av i naturtyperna naturligt förekommande arter,
- skapande av jordblottor för att gynna växt- och djurliv.

Skogar som idag har inslag av gran ska vårdas i riktning mot naturskogar där lövträd dominerar eller i förekommande fall mot ängs- eller betesmark i enlighet med skötselplanen. Vid naturvårdsåtgärder ska lövträd generellt gynnas framför barrträd, och ädellöv, asp och sälg ska i sin tur gynnas framför övrigt löv. Gran

och tall som avverkas i samband med skötselåtgärder får tas ut efter samråd med förvaltaren. Död ved av övriga arter lämnas i naturreservatet. Grenar och fallna träd som bedöms vara farliga eller försvårar framkomligheten får flyttas till annan lämplig plats inom reservatet.

På 1830-talskartan över Skäraskog syns ingen tydlig indelning i mindre gården eller fällor på inägomarken, utan byn förefaller bestå av ett enda större åkergräde där också ängsmarken ligger. Vid tiden före genomförandet av det laga skiftet i Sverige var det annars vanligt med två separata gården med åker och äng, vilket förknippas med det så kallade tvåsädesbruket, där åkrarna i respektive gräde trädades vartannat år för att förbättra förutsättningarna för maximal produktion utifrån den mängd kreatursgödsel som fanns tillgänglig i byn. Även tresädssystem där åkermarken trädades vart tredje år var vanligt.

Bristen på tillgänglig näring i form av gödsel inom det jordbrukssystem som präglades av uppdelningen inäga/utmark skapade dynamik i hävden i och med att åtgärder som slätter, bete, träda, bränning och lövtäkt alternerades för att maximera avkastningen från marken. Hävdcykeln och dess dynamik i två- och tresädssystemen ligger i sin tur till grund för den koncentration av biologisk mångfald som fortfarande finns i det småskaliga jordbrukslandskapet.

Då en tydlig indelning i separata gården på inägomarken saknas i Skäraskog får vi förutsätta att delar av åkermarken ändå trädades enligt något slags rotationssystem där mängden tillgänglig gödsel styrde hur stor åkerareal som kunde användas för spannmålsproduktion årligen.

För att förbättra förutsättningarna ytterligare för arterna i reservatet bör hävden i slätter- och betesmarker bedrivas cykliskt över en period på 3-5 år t.ex. enligt följande: år 1: slätter, år 2: bete, år 3: träda, år 4: bränning och slätter. Slätter kan i skötselområde 2 ersättas av bete om det utifrån praktiska prioriteringar och/eller naturvårdsmässiga skäl anses bättre att koncentrera slättern till skötselområde 1.

Åkerbruk med spannmålsodling har sedan länge upphört i reservatet. Åkermarken i skötselområde 2b brukas istället för vallodling, som betesmark eller ligger för fåfot. För många arter beroende av markstörning utgjorde det förindustriella åkerbruket med små, relativt näringsfattiga åkrar som brukades utan handelsgödsel och bekämpningsmedel en mycket viktig biotop. Exempel på sådana arter är åkerogräs, varav många nu är hotade, samt ett stort antal marklevande insekter beroende av blottad jord. Även själva grödan och den biotop den utgjorde under sommarhalvåret var viktig för många fågelarter, särskilt markhäckande sådana såsom kornknarr. Spillsäd var också en viktig resurs för många tättingar. Gråsparv har t.ex. minskat kraftigt i jordbrukslandskapet som en konsekvens av förändrad spannmålshantering. För att förbättra förutsättningarna för arter gynnade av förindustriellt åkerbruk får marken i skötselområde 2b användas för ekologisk odling.

Inventeringar i andra delar av länet har visat att många ängssvampar kan förekomma i fullslutna bestånd av ädellövskog och hassel, trots att grässvål saknas. Detta indikerar att en av de mest centrala betingelserna för ängssvamparna är att deras mycel inte konkurreras ut av mykorrhiza knuten till gran, tall och björk (ett konkurrensförhållande känt från andra undersökningar av ängssvampfloras betingelser). Utifrån detta bör det råda nolltolerans mot gran,

tall och björk i de delar av naturreservatet med förutsättningar att hysa ovanliga arter av ängssvampar.

Om Länsstyrelsen bedömer att syftet och de uppsatta målen för skötselområden, naturtyper eller arter hotas av visst vilt kan Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare bedriva jakt för att begränsa skador. Detta kan t.ex. gälla invasiva arter.

6.3. SKÖTSELOMRÅDEN

Tabell 5. Skötselområden

Typ av skötselområde	Antal delområden	Areal (ha)
1. Slätteräng	1	1,8
2. Övrig gräsmark	3	20,7
3. Lövskog	1	15,7
4. Utvecklingsmark gräsmark	1	13,7
5. Vattenmiljöer	1	14
6. Friluftsliv	-	-
SUMMA		65,9

*Skötselområde 1: Slåtteräng (1,8 ha)***Beskrivning**

Slåtterängarna ligger i Skäraskogs inägomark och består av en blandning av ängar som traditionellt skötts genom lieslåtter, samt gamla åkrar. I norr ligger askängen, som är starkt präglad av ett stort antal hamlade askar, och i söder lindängen, där istället lind dominerar. Intill askängen i norr slås ytterligare områden, varav en del är tidigare åkermark. En vägren sammanbinder askängen och lindängen. Längst i norr ligger en mindre äng som består av en gammal fruktträdgård med äppel- och fågelbärsträd där fältgentiana (EN) växer. I skötselområdets torrare partier finns bl.a. kattfot, slåttergubbe (VU), slåtterfibbla (VU), klasefibbla (NT), spindelört (NT), månlåsbräken (NT), ängsvädd och åkervädd. Svinrot (NT) är en karaktärsart, framför allt i lindängen. I fuktigare partier längs Granebäcken finns orkidéerna brudsporre, fläcknycklar, nattviol och grönvit nattviol. På hamlade träd i ängarna växer de rödlistade arterna brunskaftad blekspik (VU), gulvit blekspik (VU), almlav (VU), lunglav (NT), samt signalarterna grå punktlav, lönnlav, vitskivlav, dvärgtufs, och grynig filtlav på lönn och ask. Bland epifytiska mossorna märks rikligt med fällmossa, samt de övriga signalarterna trädporrella och guldlockmossa. Slutligen finns bland ängssvamparna svartnande narmusseron (EN), rodnande lutvaxskivling (VU), scharlakansvaxskivling (NT) och praktvaxskivling (NT).

Bevarandemål

Arealen slåtteräng (naturtyp 6510 och 6530) som hävdas genom slåtter ska vara minst 1,8 ha. Slåtter och efterbete med nötkreatur ska präglade området.

Ädellövträd ska präglade trädskiktet och krontäckningen ska vara gles. Det ska finnas en variation av trädslag, trädålder, skiktning och olikformighet i träd- och buskskikt och det ska finnas gamla och grova lövträd, hamlade träd, och hålträd. Solexponerade och varma miljöer och strukturer ska utgöra ett dominerande inslag i området. Småskaliga naturliga processer som exempelvis trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Ingen skadlig ansamling av föna ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut, med undantag för år då vårbränning ska genomföras efterföljande år. Samtlig björk, gran och tall hålls borta för att gynna ängssvampar.

Det ska finnas följande typiska arter: kattfot, slåttergubbe, månlåsbräken, klasefibbla, fläcknycklar, fältgentiana, brudsporre, slåtterfibbla, sommarfibbla, prästkrage, stagg, nattviol, grönvit nattviol, jungfrulin, gullviva, skallror, svinrot och ängsvädd.

Skötselåtgärder

Områdena hävdas genom slåtter, sent bete eller bränning för att gynna arter beroende av sen hävd. Vid slåtter ska höet vändas minst två gånger och torkas tills det är torrt så att fröna släpper från växterna och sprids över området. Att vända höet medför att växtmaterialet flyttas runt på ängen och att frön faller ur höet. Hö bör också regelbundet flyttas mellan ängarna i naturreservatet för att ytterligare sprida arter. Efterbete tillsammans med omgivande skötselområden får förekomma då det förbättrar förutsättningarna för spridningen av arter inom naturreservatet. Delområden i svag hävd får vid behov vårdas enligt instruktioner för skötselområde 4.

Hävdcykeln inom skötselområdet över 3 år kan förslagsvis utformas enligt följande: år 1: slåtter, år 2: träda, år 3: bränning och slåtter/sent bete, eller över 5 år såhär: 1: slåtter/sent bete, år 2: träda, år 3: bränning och slåtter, år 4: slåtter, år 5: slåtter. Hävden ska anpassas till arternas och naturtypernas tillstånd inom skötselområdet, vilket innebär att utfallet av uppföljningen ska påverka valet av skötselform. Detta innebär i sin tur att slåtter, sent bete, bränning och träda ska alterneras på ett för naturvärdena optimalt sätt.

- regelbunden hävd med fagning, slåtter och därefter tillhörande efterbete med nötkreatur för att gynna artrikedomen och de utpekade hävdgynnade arterna. Sent bete, träda (under enstaka år) och bränning får också förekomma,
- all gran, tall och björk ska avverkas för att gynna ängssvampar,
- hamling och veteranisering av lämpliga träd utförs vid behov,
- igenväxningsvegetation ska röjas och invasiva arter bekämpas,
- fältgentiana ska spridas inom skötselområdet och till angränsande skötselområden.

Skötselområde 2: Övrig gräsmark (20,7 ha)

Beskrivning

Delområde 2a ligger på Skäraskogs gamla inägomark och består huvudsakligen av tidigare slätterängar som under lång tid brukats som betesmark. I nordost sluttar marken ner mot Skärsjön, jordtäcket är mycket tunt och naturtypen är torra hedar (4030) bevuxen med i huvudsak ek, hassel och lönn. I söder (öster om lindängen) är betesmarken trädklädd (naturtyp 9070) och igenvuxen med i huvudsak ek, lind och hassel. Den sydvästra delen är i liknande skick. Övriga delar har ett glest och mycket varierat trädskikt och är av naturtypen silikatgräsmarker (6270).

Delområde 2b är åkermark som antingen används som betesmark, för vallodling eller befinner sig i ohävd. Delområdet kan med fördel skötas genom traktorslätter eller användas som ekologisk åker.

Delområde 2c är åkermark utan kända naturvärden som fastighetsägaren betar med häst under hela vegetationsperioden och även fortsättningsvis har möjlighet att göra så.

Delområde 2a är mycket artrikt och innehåller många av de arter som också finns på slätterängarna. Särskilt värt att nämna är förekomsten av en egen färgvariant av Adam och Eva, som har sin enda kända växtplats i Skäraskog. Vid sidan av den rika kärlväxtfloran finns många intressanta ängssvampar, t.ex. violett fingersvamp (VU), vridfingersvamp (VU), rodnande lutvaxskivling (VU), rökfingersvamp (NT), rosenfingersvamp (NT), lila vaxskivling (NT), scharlakansvaxskivling (NT), musseronvaxskivling (NT) och praktvaxskivling (NT). Trädvärdena är höga på många platser i skötselområdet och en stor mängd av de kryptogamer som förekommer i lövskogen (skötselområde 3) och på hamlade träd i slätterängarna finns också spridda på träd i betesmarken. Hassel förekommer spritt över hela området och utgör föda för nötkräkan (NT) som födosöker i området.

Bevarandemål

Arealen torra hedar (4030), silikatgräsmarker (6270) och trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 12 ha. Bete med nötkreatur eller slätter med efterbete med nötkreatur ska prägla delområde 2a. Bete med nötkreatur eller slätter med efterbete med nötkreatur eller ekologisk åker ska prägla delområde 2b.

Ädellövträd ska prägla trädskiktet och krontäckningen ska vara gles. Det ska finnas en variation av trädslag, trädålder, skiktning och olikformighet i träd- och buskskikt och det ska finnas gamla och grova lövträd, vidkroniga träd, hamlade träd, hålträd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett dominerande inslag genom en mosaik av helt öppna respektive glest beskogade delar, samt bryn. Småskaliga naturliga processer som exempelvis trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Ingen skadlig ansamling av förna ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut, med undantag för år då vårbränning ska genomföras efterföljande år. Samtlig björk, gran och tall hålls borta för att gynna ängssvampar.

Området ska vara artrikt med typiska arter för respektive naturtyp.

Skötselåtgärder

Delområde 2a hävdas genom bete, slåtter eller bränning för att gynna arter beroende av sen hävd. Sambete med intilliggande skötselområden kan i förekommande fall fortsätta och i andra fall initieras då det förbättrar förutsättningarna för spridningen av arter inom naturreservatet. Delområde 2b hävdas genom traktorslätter, bete, bränning eller används som ekologisk åker. Delar av delområde 2b lider av hög näringsbelastning efter tidigare gödsling och bör skötas genom traktorslätter ett antal år för att göra jorden magrare. För att intensifiera den processen kan områdena inledningsvis slås två gånger per år. Delområden i ohävd får vid behov vårdas enligt instruktioner för skötselområde 4.

Hävdcykeln inom skötselområde 2a och 2b över 3 år kan förslagsvis utformas enligt följande: år 1: bete/traktorslätter, år 2: träda, år 3: bränning och bete/traktorslätter/slätter, eller över 5 år såhär: år 1: bete/traktorslätter, år 2: träda, år 3: bränning och bete/traktorslätter/slätter, år 4: bete/traktorslätter, år 5: bete/traktorslätter. Hävden ska anpassas till arternas och naturtypens tillstånd inom skötselområdet, vilket innebär att utfallet av uppföljningen ska påverka valet av skötselform. Detta innebär i sin tur att bete, traktorslätter, slåtter, bränning, träda och ekologiska åkrar ska alterneras på ett för naturvärdena optimalt sätt.

Delar av området är igenväxt och behöver öppnas upp för att öka såväl flora- som trädvärden genom att i första hand gran, tall och björk avverkas. Ädla lövträd samt asp och sälg gynnas. De viktigaste trädvärdena i skötselområdet är knutna till ek, lind, lönn och asp.

- regelbunden hävd med bete. Traktorslätter, slåtter, träda (under enstaka år), bränning och odling av ekologiska åkrar får också förekomma,
- gran, tall och björk ska avverkas för att gynna ängssvampar,
- igenväxta områden restaureras successivt genom att i första hand gran, tall och björk avverkas,
- hamling och veteranisering av lämpliga träd utförs vid behov,
- igenväxningsvegetation ska röjas och invasiva arter bekämpas,
- fältgentiana ska spridas inom skötselområdet.

Skötselområde 3: Lövskog (15,7 ha)

Beskrivning

Skötselområdet består av ett sammanhängande lövskogsområde kring Hjärtaskogs inägomark och Hjärtasjön. Huvuddelen av området är gammal slätteräng som växt igen under 1900-talet. Ek dominerar överlag och höga naturvärden finns också knutna till lönn, lind och asp. Längs Skärsjön finns bitvis ett tydligt inslag av gran och ett litet alkärr finns insprängt i lövskogen i Hjärtaskog. Många träd bär spår av hamling och är mycket gamla. Lavfloran är omfattande. Sydlig blekspik (EN), gulvit blekspik (VU), liten blekspik (VU) och rödbrun blekspik (NT) finns i Hjärtaskog tillsammans med almlav (VU), lunglav (NT) och signalarterna gulnål, barkkornlav, havstulpanlav, bårdlav och korallblylav. Bland epifytiska mossorna märks rikligt med fällmossa, samt de övriga signalarterna trädporella och guldlockmossa.

Bevarandemål

Arealen lövskog ska vara 15,7 ha.

Småskaliga naturliga processer som exempelvis trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning eller stormfällning ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas en variation av trädslag, trädålder, skiktning och olikformighet i träd- och buskskikt och det ska finnas gamla och grova lövträd, hålträd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier.

Området ska ha en rik kryptogam- och kärlväxtflora med typiska arter för respektive naturtyp.

Skötselåtgärder

Området har stor variation vad gäller trädålder och trädslagsfördelning. I framför allt den norra delen behövs röjningsinsatser för att gynna ek, lind, lönn och asp på bekostnad av andra trädslag, samt i förekommande fall även frihuggning av enstaka särskilt värdefulla träd. Gran får avverkas och transporteras ut i de fall den skadar andra naturvärden, men längs sjökanten finns bitvis äldre granar i fuktiga miljöer som bör sparas.

- lövträd gynnas genom att döda gran,
- veteranisering av lämpliga träd utförs vid behov,
- död ved får läggas ut.

Skötselområde 4: Utvecklingsmark gräsmark (13,7 ha)

Beskrivning

Delområdet är ett heterogent trädklätt område där den gemensamma nämnaren är historisk påverkan från slätter eller bete, antingen nära i tid eller längre tillbaka, samt målet om att nå höga naturvärden i både träd- och fältskikt över tid. Den sydvästra delen avverkades 2005 och består nu av en ungskog med blandade trädslag. Gran är endast planterad på ett mindre område. En kraftledningsgata som röjs regelbundet löper tvärs igenom skötselområdet. I anslutning till den befintliga hävdade inägomarken har området växt igen under lång tid. Här finns i den nordöstra delen ett tydligt inslag av gran som fastighetsägaren enligt föreskrifterna har rätt att avverka och köra ut. I stora delar av skötselområdet finns spärrgreniga ekar av varierande ålder som vuxit upp under ljusöppna förhållanden och nu behöver frihuggas. Höga värden är också knutna till lind, hassel och asp. Den sydöstra delen består av dikade före detta sidvallsängar som under 1900-talet omvandlats till odlingsmossar och sedan övergivits.

Bevarandemål

Hela skötselområdet ska på sikt uppfylla kraven för naturtyperna torra hedar (4030), fuktängar (6410), silikatgräsmarker (6270) eller trädklädd betesmark (9070). Bete eller slätter med efterbete ska präglade området.

Ädellövträd ska präglade trädskiktet och krontäckningen ska vara gles. Det ska finnas en variation av trädslag, trädålder, skiktning och olikformighet i träd- och buskskikt och det ska finnas gamla och grova lövträd, vidkroniga träd, hamlade träd, hålträd och död ved i olika former och nedbrytningsstadier. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett dominerande inslag genom en mosaik av helt öppna respektive glest beskogade delar, samt bryn. Småskaliga naturliga processer som exempelvis trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Ingen skadlig ansamling av förna ska finnas i området efter vegetationsperiodens slut, med undantag för år då vårbränning ska genomföras efterföljande år.

Området ska vara artrikt med typiska arter för respektive naturtyp.

Skötselåtgärder

Området vårdas genom restaureringsåtgärder såsom röjning, gallring och avverkning för att dana trädskiktet i riktning mot bevarandemålet. Bete påbörjas när trädskiktet är lämpligt för det. Djurslag och tidpunkt för betessläpp får varieras för att på bästa möjliga sätt forma grässvål och undvika slyuppslag. Med tiden ska betespåsläppet senareläggas för att efter hand efterlikna skötseln i skötselområde 2.

- gran och tall avverkas och forslas bort,
- området hägnas in och betas,
- grova lövträd (med kronor som visar att de tidigare stått mer öppet) röjs fram,

- återstående träd- och buskskikt danas genom återkommande röjningar och gallringar,
- utsättning av i naturtyperna naturligt förekommande arter får ske,
- nyhamling och veteranisering av lämpliga träd utförs vid behov,
- den naturliga hydrologin får vid behov återställas,
- död ved får läggas ut.

*Skötselområde 5: Vattenmiljöer (14 ha)***Beskrivning**

Området består av delar av Hjärtsjön i söder och Skärsjön i norr. Sjöarna omges i huvudsak av barrskog och har i huvudsak blockrika moränstränder. Diken från skötselområde 4 anlöper Hjärtsjön i nordost. Vid Hjärtskog finns dock en mindre, delvis naturlig, sandstrand. Hjärtsjön lider av försurning och kalkas regelbundet. I Hökhult finns ett före detta glasbruk, Hjertsjö, som behöver genomgå efterbehandling av miljögifter som annars kan påverka sjöar och vattendrag i området.

Bevarandemål

Hydrologin ska vara naturlig och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Strandzonen ska präglas av en återkommande störning med periodvis blottlagda respektive översvämmade stränder. Det ska finnas effektiva passager för djur till anslutande sjöar, vattendrag och svämplan. Vattenkvaliteten ska vara god. Det ska finnas förutsättningar för fiskars lek- och uppväxt. Det ska finnas en rik tillgång på död ved i strandzonen. Artsammansättningen i sjöarna ska hållas naturlig och negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar får inte ske.

Området ska vara artrikt med typiska arter för naturtypen.

Skötselåtgärder

- den naturliga hydrologin får vid behov återställas,
- död ved som faller ut i vattnet bör lämnas.

Skötselområde 6: Friluftsliv

Beskrivning

Det befintliga naturreservatet är ett omtyckt utflyktsmål. Parkeringsplats, informationstavla, rastplats och strövstig finns. På en udde ut i Hjärtsjön ligger ett vindskydd där besökare kan övernatta.

Bevarandemål

Informationen i området ska vara lättillgänglig och bidra till att förhöja upplevelsen av besöket, genom att den är lättläst, fokuserar på upplevelser i området samt har informativa kartor. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets friluftslivsanläggningar ska vara i gott skick och underlätta för besökarna. Befintliga stigar och parkeringsplats används även fortsättningsvis.

Skötselåtgärder

- informationsskyltar uppdateras och nya sätts upp på lämpliga platser,
- Länsstyrelsens hemsida ska ha god information om områdets naturvärden,
- gränsmarkering av området ska ske.

7. JAKT OCH FISKE

Enligt föreskrifterna är det förbjudet att utfodra vilt, sätta upp saltsten, eller anlägga åtel inom reservatet. I övrigt inskränker inte naturreservatet rätten till jakt och fiske i området. Om behov finns kan Länsstyrelsen ge sitt tillstånd till att jakttorn byggs och siktgata öppnas på lämplig plats.

8. BRÄNDER, STORM, ÖVERSVÄMNINGAR, INSEKTS- /SVAMPANGREPP

Vid händelser som medför att stora mängder träd dör och/eller faller omkull vid t.ex. storm, insektsangrepp eller översvämning gäller följande: All död ved från lövträd lämnas inom området, men veden får vid behov flyttas till annat skötselområde eller om det är stora mängder till annat naturreservat. Om dessa händelser medför mycket stora mängder ris och toppar får delar av dessa tas ut. Eftersom det främsta syftet med naturreservatet inte är att skapa multnande ved av gran kan angrepp av insekter som riskerar att medföra betydande skada på grannfastighet åtgärdas genom borttransport, barkning eller motsvarande av gran.

9. BARNPERSPEKTIVET

Området ska genom information, stig och rastplats m.m. vara tillgängligt för både barn och vuxna.

10. UTMÄRKNING

Reservatsgränsen ska märkas ut vilket innebär att gränsmärken målas på träd och på stolpar som slås ned i marken. Gränsmärkena ska placeras så att det går att se från ett märke till nästa. Vid gränsmarkering i skogsmark ska i gränslinjen, med 0,5 m på vardera sidan reservatsgränsen, röjas en tydlig gata. Denna gata får vid behov underhållas av förvaltaren. De träd som avverkas i gränsgatan tillfaller fastighetsägaren som också själv får ta vara på dem eller låta dem ligga kvar. Reservatsgräns som sammanfaller med fastighetsgräns ska underhållas som fastighetsgräns på sedvanligt sätt. Reservatsgräns utmed väg placeras utanför vägområdet så att vägunderhållet inte påverkas av reservatet.

11. SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Tabell 6. Sammanfattande prioritering av skötselåtgärder

Skötselområde	Åtgärd	Prioritet, 1-3	Tidpunkt
1-2, 4	Bete, slåtter och bränning	1	Löpande
2-4	Naturvårdande avverkning	1	Inom 5 år
Samtliga	Gränsmarkering	1	Inom 1 år
Samtliga	Information om reservatet	1	Inom 5 år
2-4	Naturvårdande röjning och gallring	2	Inom 5 år
1-4	Utsättning och spridning av arter	3	Inom 10 år
Samtliga	Översyn av friluftsanordningar	3	Löpande

Prioritet: 1= Högst, 2= Hög, 3= Lägre

12. FÖRVALTNING, TILLSYN OCH UPPFÖLJNING

Länsstyrelsen är ansvarig för att skötseln av reservatet följer fastställd skötselplan. Detta inkluderar dokumentation och uppföljning av utförda åtgärder.

Länsstyrelsen har även ansvar för den operativa tillsynen i naturreservat enligt 26 kap. miljöbalken genom att övervaka att föreskrifter, dispenser och tillstånd följs.

Uppföljning av bevarandemålen ska ske i enlighet med en uppföljningsplan för länets alla skyddade områden som framöver kommer att fastställas av Länsstyrelsen.

Uppföljning av utförda åtgärder och av bevarandemålen ligger till grund för en utvärdering av:

- om syftet med reservatet har uppnåtts,
- om bevarandemål och gynnsamt tillstånd uppnåtts i reservatet,
- om skötselmetoder behöver förändras,
- om en revidering av skötselplanen behövs.

BILAGOR

2a. Skötselplanekarta

skötselplanekarta till beslut
om utökning av naturreservatet
Skäraskog i Uppvidinge kommun

Skötselområden

- 1. Slätteräng
- 2. Övrig gräsmark
- 3. Lövskog
- 4. Utvecklingsmark
- 5. Vattenmiljöer

© Länsstyrelsen, Lantmäteriet

0 150 300
m

